

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12Co/34/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8716206599
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 05. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Tóth
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8716206599.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Tótha a členov senátu JUDr. Milana Majerníka a JUDr. Mareka Kohúta, v právnej veci žalobkyne: F. A., Z.. XX.X.XXXX, B. Ú.-H. XXXX/X, X., zastúpenej advokátom JUDr. Ambrózom Motykom, Nám. SNP 7, Stropkov, proti žalovanej: PROFÍ CREDIT Slovakia s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, o uloženie povinnosti zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Poprad zo dňa 16.12.2016 č. k. 17Csp/15/2016-57, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvej inštancie.

P r i z n á v a žalobkyňi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, a to proti žalovanej.

o d ô v o d n e n i e :

1) Okresný súd Poprad rozsudkom č. k. 17Csp/15/2016-57 rozhodol o povinnosti žalovanej zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy č. XXXXXXXXXXXX z 19.3.2015 uzavretej medzi stranami sporu k Zmluve o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu č. XXXXXXXXXXXX uzavretej 19.3.2015. Žalobkyňi priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu. V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že žalobou z 25.7.2016 sa žalobkyňa domáhala uloženia povinnosti žalovanej obchodnej spoločnosti zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy uzavretej v súvislosti so Zmluvou o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 19.3.2015. Žalovaná spoločnosť žalobkyňi ako dlžníkovi poskytla finančné prostriedky, kde súčasne podpísala aj dohodu o zrážkach zo mzdy. Pri uzatváraní spotrebiteľského úveru nebola poučená o dôsledkoch uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy, pričom nemala možnosť ju odmietnuť. Dohoda nebola s ňou individuálne dojednaná a bola jej predložená k podpisu so spotrebiteľskou zmluvou. Ide o nekalú obchodnú praktiku. Keďže úverová zmluva neobsahuje zákonom požadované náležitosti, a to termín konečnej splatnosti, výšku, počet a termíny splátok, istiny a úroku, ako aj iných poplatkov, preto je potrebné úver považovať za bezúčinný a bez poplatkov.

2) Žalovaná spoločnosť navrhla žalobu zamietnuť. Žalobkyňa ako záujemca o úver bola poučená o možnosti neuzavrieť dohodu o zrážkach zo mzdy. Uzavretie takejto dohody nebolo podmienkou pre poskytnutie úveru. Bola poučená o povinnosti pozorne si prečítať dohodu, dohodu uzavrieť nemusela, pričom táto bola na osobitnom liste. Súdmí poskytovaná ochrana spotrebiteľom nemá prekračovať určité rámce ochrany poskytovanej priemerným spotrebiteľom.

3) Na pojednávaní zástupca žalobkyne trval na žalobe. Dohoda o zrážkach zo mzdy je absolútne neplatný právny úkon. Tento nebol individuálne dojednaný a nemá zákonom požadované náležitosti. Žalobkyňa pracuje ako žeriavnička, právnym inštitútom žiadnym spôsobom nerozumie a tieto jej vysvetlené pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy zo strany žalovanej podané neboli. Ak by došlo

k potrebnému vysvetleniu, pravdepodobne by neuzavrela dohodu o zrážkach zo mzdy, dohodu o poskytovaní služieb či rozhodcovskú zmluvu.

4) Pri hodnotení nároku žalobkyne súd vychádzal z článku 6 Smernice Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, že členské štáty majú zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzavretých so spotrebiteľom neboli záväzné pre spotrebiteľa. Súd vychádzal aj z ustanovení Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. (ďalej len „OZ“), ktorý v § 37 ods. 1 rieši právne úkony, ktoré majú byť urobené slobodne, vážne, určite a zrozumiteľne; inak sú neplatné. Spotrebiteľom je potrebné poskytovať ochranu podľa § 52 a nasl. OZ, pričom spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Tzv. neprijateľné zmluvné podmienky sú zadefinované príkladom v § 53 ods. 4 OZ. Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

5) Ust. § 551 ods. 1 OZ pojednáva o uspokojení pohľadávok a možnosti zabezpečenia písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy. To bolo aj základom dohody o zrážkach zo mzdy medzi žalovanou ako veriteľom a žalobkyňou ako dlžníkom z úverovej zmluvy, kde podľa tejto dohody mal zamestnávateľ dlžníka vykonávať v prospech spoločnosti zrážky zo mzdy dlžníka vo výške 87,24 eur mesačne. Žalovanej bol poskytnutý úver 1.500,- eur, ktorý mal byť vrátený v 36-tich mesačných splátkach po 53,08 eur. V tento deň došlo k uzavretiu dohody o zrážkach zo mzdy vo výške 87,24 eur mesačne zamestnávateľom žalobkyne. Úverová zmluva je charakterizovaná ako formulárová spotrebiteľská zmluva podľa § 52 a nasl. OZ, pričom dohoda o zrážkach zo mzdy je neoddeliteľnou súčasťou formulárovej úverovej zmluvy. Podľa Dohody je spotrebiteľ nútený kedykoľvek počas platnosti zmluvy strieť vykonávanie zrážok zo mzdy na úhradu pohľadávky veriteľa bez súdnej kontroly. Podľa okresného súdu je to neprijateľná zmluvná podmienka. Súd vychádzal zo Smernice Rady č. 93/13/EHS, kde spotrebiteľ v porovnaní s predajcom sa nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, úroveň informovanosti, pričom spotrebiteľa vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred dodávateľom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah. Aj keď v zmluve je uvedené, že dlžník má možnosť odmietnuť uzavretie takejto dohody, tak žalobkyňa nebola poučená o právnych účinkoch podpisu takejto dohody. Nemala reálnu možnosť odmietnuť uzavretie dohody o zrážkach zo mzdy. Žalobkyňa bola nepriamo donútená k uzavretiu dohody o zrážkach zo mzdy, pričom len formálne oddelenie formulárovej zmluvy od úverovej zmluvy ešte neznamená individuálne dojednanie. Predformulovaný súhlas spotrebiteľa, formálne dosiahnutý štandardnou zmluvnou podmienkou nemožno za žiadnych okolností považovať za náležitý a individuálny prejav vôle spotrebiteľa s úkonom, na ktorý sa tento výslovne vyžaduje. Výkon zrážok zo mzdy je súkromným procesom, ktorý nepodlieha nijakej autorizácii a verifikácii primeranosti, pričom spotrebiteľ môže byť vystavený neprimeranému konaniu zo strany dodávateľa. Podstatným znakom dohody o zrážkach zo mzdy je písomný súhlas dlžníka, pričom takouto dohodou nemožno zabezpečiť budúcu pohľadávku. Preto súd návrhu žalobkyne vyhovel.

6) Okresný súd ďalej poukazuje na závery komisie na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktikách pri Ministerstve spravodlivosti SR, ktorá dňa 21.1.2011 pod č. XXXX/XXXX-XXX.XX,XXX,XXX v bode 9 dospela k záveru, že uzavretie dohody o zrážkach zo mzdy podľa § 551 OZ spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Je v rozpore s § 53 OZ, keďže už v čase vzniku právneho vzťahu bol spotrebiteľ donútený uzavrieť dohodu o zrážkach zo mzdy. Preto súd konštatuje, že Dohoda o zrážkach zo mzdy z 19.3.2015 je absolútne neplatným právnym úkonom. Žalovaná je povinná zdržať sa používania dohody o zrážkach zo mzdy, keďže by išlo o aplikáciu neplatného právneho úkonu. Potom súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku jeho rozsudku.

7) O trovách konania účastníkov bolo rozhodnuté podľa § 255 ods. 1 CSP.

8) Proti rozsudku okresného súdu dala odvolanie žalovaná spoločnosť. Obchodná spoločnosť poukazuje na to, že v zmysle Civilného sporového poriadku č. 160/2015 Z.z. prichádzajú v úvahu určovacie žaloby len vtedy, ak to ustanovuje osobitný predpis. Podľa § 137 písm. c/ a d/ CSP, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; alebo o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu. Preto nebolo možné podať žalobu na určenie práva. Súd naliehavosť právneho záujmu nesprávne vyhodnotil, hoci ide o zákonnú podmienku.

Záver súdu vyslovený v bode 27 odôvodnenia rozsudku nemá oporu v dokazovaní. Žalovaná nesúhlasí, že sa jedná o neplatný právny úkon.

9) Samotná dohoda o zrážkach zo mzdy bola uzavretá v súlade so zákonom č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, pričom odkazuje aj na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici vo veci sp. zn. 4o/23/2016, ktorý určuje, že dohoda o zrážkach zo mzdy s rovnakým obsahom je v súlade so zákonom (§ 5a ods. 1 zákona č. 250/2007 Z.z.). Spotrebiteľ má síce nárok na osobitnú právnu ochranu, ale táto nemôže nadobudnúť bezmedzný charakter do takej miery, že by bezvýhradne zbavoval spotrebiteľa v jeho nevyhnutnej zodpovednosti za právny úkon, ktorý osobitne verifikoval svojím podpisom a ku ktorej pristúpil. Súd zasahuje do zmluvnej voľnosti účastníkov zmluvného vzťahu. Dohoda o zrážkach zo mzdy je zabezpečovací prostriedok, kde súd formuluje požiadavku dotýkajúcu sa platnosti dohody o zrážkach zo mzdy, ktorá nemá oporu v zákone a je v rozpore s vôľou zákonodarcu. Nesúhlasí s hodnotením uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy ako neprijateľnej zmluvnej podmienky v rozpore s právnou úpravou. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou nie je dohoda, ktorá kopíruje obsah zákonnej úpravy. Preto aj Krajský súd v Bratislave vo veci č. k. 6Co/142/2016-86 hodnotil dojednanie dohody o zrážkach zo mzdy ako zabezpečovací inštitút, ktorá nemôže byť neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa § 53 OZ. Žalovaný navrhuje zrušiť napadnutý rozsudok a žalobu zamietnuť, alebo vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

10) Zástupca žalobkyne navrhol potvrdiť rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne. Žalobkyňa nebola poučená zo strany žalovanej o tom, aký právny úkon podpisuje, pričom všetky doklady, teda aj Dohodu o zrážkach zo mzdy podpísala výlučne za účelom získania spotrebiteľského úveru. Jej vôľa nesmerovala k uzavretiu ďalších právnych úkonov vrátane Dohody o zrážkach zo mzdy. Navyiac, aj súdom je z rozhodovacej činnosti známe vo veľkom rozsahu a dlhodobé porušovanie spotrebiteľského práva na finančnom trhu zo strany žalovanej spoločnosti. Čo sa týka individuálneho dojednania, tak o tom pojednáva ust. § 53 ods. 2, 3 OZ, že individuálne dojednané zmluvy nie sú tie, ak ich spotrebiteľ čo do obsahu nemohol ovplyvniť. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia sa nepovažujú za individuálne dojednané. Všetky dokumenty predkladané pri uzavretí spotrebiteľského vzťahu obsahujú 20 strán s 99 ustanoveniami napísanými malým písmom. Takýto vysoký počet zmluvných podmienok je aj pre nadpriemerný subjekt veľmi náročná úloha, pričom samotné prečítanie vyžaduje množstvo času, nehovoriac o ich náležitom objasnení a vysvetlení. Keď žalovaná nebola poučená o tom, aký právny úkon podpisuje, pričom žalovaná vykonávala podnikateľskú činnosť a zodpovednosti sú jej stanovené zákonom. Je tu povinnosť poučiť spotrebiteľov o dôsledkoch uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy, ako aj možnosti odmietnutia podľa § 5a ods. 1 písm. a/ zákona o ochrane spotrebiteľa. Namietané tvrdenie žalovanej, že nemôže byť neprijateľnou podmienkou dohoda, ktorá kopíruje obsah zákonnej úpravy, kde žalobkyňa namieta, že zo strany žalovanej sú len formálne naplnené podmienky vyžadované citovanými ustanoveniami zákona, pričom dohody boli dávané na podpis, kde podpis takýchto dohôd nemohol spotrebiteľ reálne odmietnuť, ak chcel získať úver. Podstata obsahu dohôd jej nebola vysvetlená. Opak do dnešného dňa žalovaná nepreukázala. Navrhuje potvrdiť rozhodnutie súdu prvej inštancie a priznať nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

11) Krajský súd prejednal vec v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáhal preskúmania napadnutého rozhodnutia (§ 380 ods. 1 CSP, že odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný), pričom odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP) a na doplnenie zdôraznenia správnosti napadnutého rozhodnutia ďalej uvádza:

12) Žalobkyňa sa v konaní domáhala uloženia povinnosti žalovanej obchodnej spoločnosti zdržať sa využitia Dohody o zrážkach zo mzdy, ktorú žalovaná uzavrela pri podpise Žiadosti o poskytnutie spotrebiteľského úveru revolvingového typu / zmluva a spotrebiteľskom úvere dňa 19.3.2015. Žalobkyni bol poskytnutý úver 1.500,- eur, ktorý mal byť vrátený v 36-tich mesačných splátkach po 53,08 eur, pričom za celú dobu čerpania úveru bude žalovanej vrátených 2.060,88 eur. Poplatok za poskytnutie úveru je 150,- eur, priemerná RPMN (ročná percentuálna miera nákladov) je 34,42 % za celú dobu čerpania revolvingu. Prílohou č. 3 k žiadosti o poskytnutie spotrebiteľského úveru revolvingového typu bola Dohoda o zrážkach zo mzdy, kde návratnosť úveru 1.500,- eur je zabezpečená zrážkami zo mzdy po 87,24 eur mesačne. Keď žalovaná dala žiadosť o vykonanie zrážok zo mzdy na spoločnosť K., T..Q., X., tak v žiadosti sa konštatuje, že k 20.10.2015 dlh činí 2.704,60 eur. Zo žiadosti o vykonanie zrážok zo mzdy nie je jasné, ako žalovaná obchodná spoločnosť dospela k výške dlhu 2.704,60 eur vo svojej žiadosti zo dňa 20.10.2015, keď v samotnom návrhu - žiadosti o poskytnutie spotrebiteľského úveru

sa konštatuje, že za 3 roky predpokladanej doby splatenia (36 mesiacov splátok) dlžník zaplatí za celú dobu čerpania revolvingu 2.060,88 eur.

13) Odvolací súd spochybňuje nárok žalovanej obchodnej spoločnosti na poplatok za poskytnutie úveru 150,- eur, pričom je judikované množstvo súdnych rozhodnutí týkajúce sa platenia poplatkov za poskytnutie úveru, ktoré považuje za neprijateľné zmluvné podmienky. Spoločnosti nevedia vysvetliť, akú službu dlžníkovi poskytujú za poplatky týkajúce sa poskytnutia úveru. Okresný súd zdôraznil skutočnosť, že dochádza k vykonávaniu zrážok zo mzdy bez predchádzajúcej súdnej kontroly, či nárok veriteľa je oprávnený. Odvolací súd opätovne poukazuje na to, že pri predpokladanej dobe trvania splatnosti úveru 3 roky a pri čerpaní 1.500,- eur, za celú dobu čerpania úveru má byť zo strany dlžníka vrátených 2.060,88 eur, ale v žiadosti o vykonanie zrážok zo mzdy zo dňa 15.10.2015, teda po 6-tich mesiacoch, už veriteľ požaduje dlh 2.704,60 eur vypočítaný ku dňu 20.10.2015.

14) Odvolací súd sa stotožňuje s hodnotením individuálneho dojednanie úverových podmienok, kde zo strany veriteľa nebolo preukázané individuálne dojednanie zmluvných podmienok vrátane uzavretia Dohody o zrážkach zo mzdy, kde je vysoká pravdepodobnosť, že takéto dohody o zrážkach zo mzdy či iné dohody ako prílohy zmluvy (rozhodcovská doložka) neboli riadne vysvetlené do právnych dôsledkov nedodržania zmluvných podmienok, resp. nebol riadne objasnený inštitút dohody o zrážkach zo mzdy. Možno uveriť záverom okresného súdu, že takéto ďalšie zmluvné dojednania k pôvodnej zmluve o úvere neboli individuálne dojednané, boli určitou povinnosťou dlžníka z úveru podpísať tieto dojednania. Žalobkyňa doložila uznesenie Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 6Cdo/259/2012 zo dňa 21.8.2013 týkajúce sa zabezpečenia záväzkov zrážkami zo mzdy a neplatnosti samotnej zmluvy o poskytnutí úveru. Okresný súd mal správne odvolávky na Smernicu Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ktoré oprávňujú súdy poskytnúť ochranu spotrebiteľom, pričom spotrebiteľ už nemusí sám poukazovať na neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách, ak zmluvy obsahujú nekalé podmienky. V danom prípade žalovaná obchodná spoločnosť začala vykonávať zrážky zo mzdy bez toho, aby výška záväzku prešla súdnou kontrolou. Zrážky zo mzdy sú vykonávané na sumu 2.704,60 eur, pričom nie je jasné, ako k takejto sume žalovaná obchodná spoločnosť dospela. Nie je možné akceptovať aj čiastku 150,- eur ako poplatok za poskytnutie úveru, ktorý poplatok by mal tvoriť aj sumu, ktorú mimo úveru 1.500,- eur má žalobkyňa vrátiť ako dlžník. Keďže sa jedná o formulárové zmluvy, v ktorých je na dlžníkovi len možnosť vybratia výšky úveru a podpísania takejto úverovej zmluvy, pričom všetky ostatné podmienky sú tvorené veriteľom. Preto odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a s dôvodmi, prečo súd vyhovel nároku žalobkyne a uložil žalovanej obchodnej spoločnosti zdržať sa využitia dohody o zrážkach zo mzdy.

15) Krajský súd potvrdzuje rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku o náhrade trov konania. Žalobkyňa ako úspešná účastníčka konania má právo na náhradu trov konania, pričom konkrétna výška náhrady trov konania bude vypočítaná súdom prvej inštancie podľa § 262 ods. 2 CSP.

16) O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 v spojení s § 255 CSP, kde plne úspešnej žalobkyni je priznaný nárok na náhradu trov konania proti žalovanej obchodnej spoločnosti, a to v rozsahu 100 %.

17) Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2, posledná veta, CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).